

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

ODBOR REGULÁCIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB

Stále pracovisko pre oblasť poštových služieb

Ulica 1. mája 16, 010 01 Žilina

č. 100045/ORPS/2021 - 106604

PREDBEŽNÉ ČISTÉ NÁKLADY UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY ZA ROK 2021

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie poštových služieb (ďalej len „úrad“), ako príslušný orgán štátnej správy v oblasti poštových služieb podľa § 2 ods. 1 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s ustanovením § 12 písm. b) a podľa § 57 odsek 1, odsek 3 a odsek 4 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“) v spojení s § 2 a § 3 Vyhlášky úradu č. 63/2012 Z. z. o spôsobe výpočtu a náhrade čistých nákladov univerzálnej služby (ďalej len „Vyhláška“),

určuje predbežné čisté náklady univerzálnej služby za rok 2021 v sume

12 679 630,- eur

/slovom: dvanásť miliónov šesťstosedemdesiatdeväťtisíc šesťstotridsať eur/.

O d ô v o d n e n i e

Slovenská pošta, a. s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 (ďalej len „SP, a. s.“) bola v roku 2021 poskytovateľom univerzálnej služby na základe udelenej Poštovej licencie č. 815/001/2012 zo dňa 15. augusta 2012 na poskytovanie univerzálnej služby a vykonávanie poštového platobného styku v platnom znení, ktorá jej bola udelená podľa § 45 ods. 7 v spojení s § 47 ods. 4 zákona o poštových službách s platnosťou od 1. januára 2013 do 31. decembra 2022.

Podľa § 57 ods. 2 zákona o poštových službách predložila SP, a. s., dňa 30.8.2021 úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie prvých šiestich mesiacov kalendárneho roka 2021 na tlačive podľa § 4 Vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 933/ORPS/2021-100045.

SP, a. s., predložila vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za I. polrok roka 2021 (ďalej len „vyčíslenie ČN“) a vyčíslenie celkových nákladov za I. polrok roka 2021 nasledovne:

Suma v eurách:	
Čisté náklady univerzálnej služby za I. polrok 2021	12 667 049
Trhová výhoda	-131 460
Celkové náklady za I. polrok 2021	172 304 423
Celkový výsledok hospodárenia za I. polrok 2021 (EBT)	3 120 841

K vyčísleniu ČN boli v elektronickej podobe (CD nosič) a v tlačenej forme v tých prípadoch, kde to bolo technicky možné vzhľadom na objem dát, predložené tieto prílohy:

- = Popis Komerčného scenára poskytovania univerzálnej poštovej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za polrok 2021 (PWC)
- = Vyčíslenie nákladov za polrok 2021 spolu s prílohami Vyhlášky (7 príloh)
- = 14 príloh Komerčného scenára preukazujúcich vyčíslenie jednotlivých častí ČN:
  - Prehľad o doručovaní polrok 2021
  - Geografické členenie triedenia zásielok
  - Úspora nákladov na HSS Zvolen polrok 2021
  - Úspora nákladov v sieti HPS, RPS, OPS polrok 2021
  - Preferencia v zákazníckom správaní pri frekvencii doručovania
  - Externý prieskum Gfk z roku 2014
  - Prevodový mostík nákladov a výnosov polrok 2021
  - Presun nákladov neprevádzkovaných pôšt polrok 2021
  - Výnosy polrok 2021 a výnosy - terminálne odmeny
  - Správna réžia polrok 2021
  - Vyčíslenie nehmotnej výhody DPH polrok 2021
  - Vyčíslenie výhody marketingový efekt a filatelia polrok 2021
  - Výpočet nákladovej efektívnosti polrok 2021
  - Detail poklesu stavu investičného majetku na neprevádzkovaných poštách polrok 2021
- = 14 príloh k výpočtu ČN na základe požiadavky úradu listom č. 77/ORPS/2021-269 zo dňa 18.3.2021:
  - Správa o hospodárení SP, a. s., za polrok 2021
  - Organizačná štruktúra SP, a. s.
  - Obraty účtov podľa hlavnej knihy za polrok 2021
  - Polročný výkaz o Oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností za polrok 2021
  - Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov za polrok 2021
  - Vysúhlasenie rozdielov medzi výkazom OdÚč a komerčným scenárom
  - Obrat z poskytovania univerzálnej služby za polrok 2021
  - Priemerný prepočítaný počet zamestnancov polrok 2021
  - Priemerná celková cena práce vodičov polrok 2021
  - Náklady prepravy polrok 2021
  - Podiel výnosov z podaja do členských štátov EÚ v medzinárodnom styku polrok 2021
  - Percentuálne rozdelenie výnosov UNS podľa zákazníckych segmentov polrok 2021
  - Detailný výpočet zmeny stavu dlhodobého majetku v rámci zmeny čistých aktív za I. polrok 2021
  - Vysúhlasenie výnosov spadajúcich do merania kvality s výnosmi podľa výkazu OdÚč

SP, a. s., použila pre výpočet čistých nákladov univerzálnej služby metódu „Commercial Approach“, ktorá je založená na porovnaní aktuálnych výnosov a nákladov SP, a. s., a výnosov a nákladov toho istého podniku bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Stanovenie porovnateľných dát predpokladá vypracovanie reálneho, konkurencieschopného a komerčne najvýhodnejšieho modelu (tzv. „komerčného scenára“), ku ktorému by SP, a. s., pravdepodobne pristúpila, ak by nemala povinnosť univerzálnej služby.

Pri metóde „Commercial Approach“ sa vychádza z nasledovných štyroch krokov:

1. krok: Identifikácia hypotetického správania poskytovateľa univerzálnej služby, ak by nemal povinnosť univerzálnej služby,
2. krok: Kalkulácia nákladov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,
3. krok: Kalkulácia výnosov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,

4. krok: Kalkulácia čistých nákladov univerzálnej služby na základe porovnania výnosov a nákladov dosahovaných poskytovateľom univerzálnej služby v podmienkach bez povinnosti univerzálnej služby.

Na základe ohodnotenia prvkov komerčného scenára sa vypočíta výsledok hospodárenia, ktorý by SP, a. s., dosiahla ako podnik bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Porovnaním hospodárskych výsledkov podniku s povinnosťou univerzálnej služby a toho istého podniku bez povinnosti univerzálnej služby sa vykalkulujú čisté náklady. Následne sa tento výsledok upraví ešte o primeraný zisk, trhové a nehmotné výhody a nákladovú neefektívnosť.

Pre účely modelovania zmien nákladov v komerčnom scenári k 30.6.2021 boli celkové náklady SP, a. s., rozdelené na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie do nasledovných kategórií: náklady podacej časti pôšt, náklady na doručovanie, náklady na prepravu a triedenie, náklady na správnu réžiu, ostatné náklady, daň z príjmov a ekonomicky neoprávnené náklady.

Pre účely modelovania zmien výnosov v komerčnom scenári boli celkové výnosy SP, a. s., za prvý polrok 2021 na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie rozdelené do nasledovných kategórií: listové zásielky, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, SIPO, dôchodky a sociálne dávky, služby pre Poštovú banku, reklamné adresované zásielky, periodické zásielky, letáky a ostatné výnosy. Dopady komerčného scenára na výnosy boli kalkulované na úrovni celej SP, a. s., a to využitím údajov z účtovníctva celej SP, a. s., ako aj jednotlivých pôšt neprevádzkovaných v komerčnom scenári.

Pre výpočet primeraného zisku bola použitá metóda WACC (metóda váženého priemeru nákladov na kapitál). Výška primeraného zisku bola stanovená použitím pomernej časti priemerných nákladov kapitálu WACC, t. j. ako rozdiel medzi nákladmi na financovanie cudzieho a vlastného kapitálu podniku s povinnosťou univerzálnej služby a bez povinnosti univerzálnej služby.

Pre stanovenie nákladovej neefektívnosti bral poskytovateľ univerzálnej služby do úvahy najmä štúdiu zverejnenú spoločnosťou Frontier Economics („Study on the principles used to calculate the net costs of the postal USO“, January 2013), pričom ako najvhodnejšie pre účely výpočtu pre podmienky SP, a. s., boli zvolené postupy uvádzané v predmetnej štúdii, a to metóda založená na historickom porovnaní miery produktivity tzv. „Method of Historical Comparison – Total Productivity Factor“. Aplikácia stanovenej miery neefektívnosti do výpočtu bola uskutočnená metódou ex-post (tzv. „ex-post efficiency adjustment“), t. j. celkové čisté náklady, kvantifikované na základe aktuálnych účtovných dát, boli po ukončení všetkých výpočtov upravené o stanovené percento neefektívnosti. Pri odhade miery nákladovej neefektívnosti za 1. polrok 2021 SP, a. s., vychádzala z referenčného roka 2012, v ktorom skončila platnosť predchádzajúcej poštovej licencie. Miera použitá vo výpočte je určená na základe údajov za 1. polrok 2021. Miera nákladovej efektívnosti je chápaná ako schopnosť podniku reagovať v čase na meniace sa trhové podmienky.

Pre zistenie výsledkov hospodárenia z univerzálnej služby boli použité údaje z oddeleného účtovníctva, vedeného na základe metódy ABC (Activity Based Costing).

Komerčný scenár vychádzal z alternovania a definovania nasledovných parametrov univerzálnej služby:

- geografické pokrytie územia doručovaním,
- poštová sieť,
- cenotvorba,
- produktové portfólio a kvalita služby a
- frekvencia doručovania.

Geografické pokrytie územia doručovaním:

Komerčný scenár predpokladá, že podnik bez povinnosti univerzálnej služby by si zachoval súčasný rozsah geografického pokrytia územia doručovaním.

Poštová sieť:

SP, a. s., ako poskytovateľ univerzálnej služby je povinná dodržiavať Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby určené úradom, zverejnené vo Vestníku Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, čiastka 3 zo dňa 30.3.2012 pod č. j. 240/001/2012 v platnom znení a na webovom sídle úradu www.teleoff.gov.sk, ktoré okrem iného stanovujú povinnosť zabezpečiť územnú a časovú dostupnosť pobočiek, čím ostávajú v prevádzke aj ekonomicky nerentabilné pošty. V komerčnom scenári bolo z celkového súčasného počtu 1 538 pôšt, 44 poštových stredísk a 5 pojazdných pôšt, identifikovaných 846 pôšt, ktoré musia byť prevádzkované ako povinné a z nich následne, po zohľadnení ekonomických kritérií a nevýznamnej strategickej povahy, 488 pôšt, ktoré by ako podnik bez povinnosti univerzálnej služby SP, a. s., neprevádzkovala.

Cenotvorba:

Komerčný scenár predpokladá, že SP, a. s., by bez povinnosti univerzálnej služby pristúpila iba k spoplatneniu slepeckých zásielok, čo by sa odzrkadlilo v náraste výnosov.

Produktové portfólio a kvalita služby:

SP, a. s., by znížením frekvencie doručovania v komerčnom scenári nebola schopná dodržať normy kvality na celom geografickom území Slovenskej republiky stanovené Požiadavkami na kvalitu pre zásielky s lehotou prepravy D+1. Uvedená zmena v rámci komerčného scenára vychádza z predpokladu zníženia frekvencie doručovania v rajónoch s prevažujúcou pochôdzkou zo súčasne platného systému (každý pracovný deň) na 6 z 10 pracovných dní. V týchto oblastiach by SP, a. s., nedokázala garantovať doručenie zásielky adresátovi najneskôr nasledujúci pracovný deň. Zmeny by sa čiastočne dotkli štruktúry produktu list 1. triedy a poštového poukazu na adresu 1. triedy (zníženie kvality, nedodržanie lehoty D+1).

Frekvencia doručovania:

Podnik bez povinnosti univerzálnej služby by znížil frekvenciu doručovania vo vybraných oblastiach a to tak, že v doručovacích rajónoch, kde pochôdzka predstavuje viac ako 50 % časového fondu doručovateľa, by boli zásielky doručované počas troch pracovných dní z piatich. V komerčnom scenári bolo takto identifikovaných 2 630 rajónov so zníženou frekvenciou doručovania a 1 508 rajónov bez zmien v doručovaní. Uvedené zmeny v komerčnom scenári by boli sprevádzané nasledovnými zmenami:

- zmena v systéme doručovania doručovateľmi a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v štruktúre a výške výnosov,
- zmena v systéme motorizovaného doručovania a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v správnej réžii a v súvisiacich nákladoch.

Rozšírením motorizovaného doručovania a zmenami v prepravnej sieti by sa dosiahla úspora v najazdených km za rok a zároveň boli identifikované možnosti optimalizácie triedenia zásielok zmenou charakteru triediaceho strediska vo Zvolene.

V textovom dokumente „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2021“ na strane 4 bolo spresnené poskytovateľom univerzálnej služby sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za prvý polrok 2021, vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 zákona o poštových službách nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Čisté náklady za 1. polrok 2021
Výnosy	175 425 252	171 772 249	3 653 002
Náklady	172 304 423	156 360 985	15 943 438
Výsledok hospodárenia (EAT)	3 120 829	15 411 264	12 290 436
Primeraný zisk	-	-	674 231
Trhové a nehmotné výhody	-	-	(131 460)
Úprava o neefektívnosť	-	-	(166 157)
Čisté náklady	-	-	12 667 050

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách úrad do 90 dní odo dňa doručenia vyčíslenia podľa odseku 2 určí predbežné čisté náklady univerzálnej služby za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie podľa odseku 2 a tie zverejní vo vestníku.

Podľa § 57 ods. 4 zákona o poštových službách je úrad oprávnený na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overovať a kontrolovať podklady na výpočet predbežných čistých nákladov univerzálnej služby sám alebo prostredníctvom ním poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby, ako aj nahliadať do účtovných kníh a záznamov poskytovateľa univerzálnej služby. V súlade s týmito ustanoveniami boli predložené údaje na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overované a kontrolované prostredníctvom poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby vybranej procesom verejného obstarávania – Ernst & Young, spol. s r. o., so sídlom Žižkova 9, 811 02 Bratislava, (ďalej len „audítora“).

Pri overovaní výpočtu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby boli skontrolované a posúdené nasledovné údaje a informácie:

1. Komerčný scenár Poskytovateľa univerzálnej služby v zmysle Vyhlášky príloha 2 bod 4, t. j. dokument s názvom „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2021“;
2. Tabuľky detailných údajov k vyčísleniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za 1. polrok 2021 podľa prílohy č. 4 Vyhlášky vyplnené poskytovateľom univerzálnej služby;
3. Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby platné v roku 2021;
4. Obratová predvaha poskytovateľa univerzálnej služby k 30.6.2021;
5. Správa o výsledku hospodárenia Slovenskej pošty, a. s., za 1. polrok 2021;
6. Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov poskytovateľa univerzálnej služby za 1. polrok 2021;
7. Výkaz o oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností OdÚč 1 - 02 za 1. polrok 2021;
8. Zostava náklady prepravy;

V rámci uvedenej činnosti bol vykonaný audit zameraný najmä na:

- overenie súladu údajov v podkladoch pre výpočet predbežných čistých nákladov podľa Vyhlášky,
- posúdenie reálnosti a objektívnosti vypracovaného komerčného scenára, najmä schopnosti podniku poskytovať naďalej poštové služby a iné komerčné služby podľa uzatvorených zmlúv,
- zohľadnenie prvkov povinnosti univerzálnej služby uložených v Požiadavkách na kvalitu univerzálnej služby vo výpočte, posúdenie rozsahu Požiadaviek na kvalitu, ich náročnosti a vplyvu na záťaž poskytovateľa UNS a výšku čistých nákladov,
- zohľadnenie vplyvu komerčného scenára na výnosy,
- overenie transparentnosti výpočtu predbežných čistých nákladov s prípadným detailnejším zameraním na jednotlivé prvky podľa pokynov úradu,
- identifikáciu a ohodnotenie neefektívne vynaložených nákladov a ich vylúčenie z výpočtu,
- overenie správnosti výpočtu trhových hmotných a nehmotných výhod z poskytovania univerzálnej služby a zohľadnenie využívania poštovej siete aj na iné poštové a nepoštové služby,
- overenie správnosti výpočtu a posúdenie výšky primeraného zisku,
- posúdenie a overenie výpočtu nákladovej efektívnosti,
- posúdenie neprimeranej finančnej záťaže predbežných čistých nákladov za rok 2021,
- overenie, či predbežné čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to tak priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa univerzálnej služby, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- vyhodnotenie úrovne využívania univerzálnej služby, jej vývoj a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa, vyhodnotenie celkového výsledku hospodárenia a výsledku hospodárenia dosahovaného z univerzálnej služby a pomeru medzi predbežnými čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby a
- overenie, či uplatnený postup výpočtu čistých nákladov nepodporuje vznik krížového financovania iných komerčných služieb v prípade kompenzácie čistých nákladov z kompenzačného fondu a neznamená nadmernú náhradu čistých nákladov.

Po posúdení doručeného vyčíslenia ČN poskytovateľom univerzálnej služby, vrátane podkladov a príloh, pristúpil úrad k overeniu správnosti výpočtu predbežných čistých nákladov za rok 2021 v spolupráci s audítorom. Vzhľadom k tomu, že niektoré predložené údaje a postupy výpočtu boli nedostatočne zdôvodnené, úrad na základe odporúčaní audítora žiadal o doplňujúce informácie a vysvetlenia. Úrad vyžiadal od SP, a. s., nasledovné informácie:

E-mailom zo dňa 6.9.2021:

- opravu tabuľky č. 1 Vyhlášky s nesprávnymi súčtami údajov,
- doplnenie Výkazu o oddelenej evidencii nákladov a výnosov, riadok „Ostatné výnosy nepodliehajúce regulácii“ o podrobnejšie členenie a uvedenie položiek presahujúcich 1 mil. eur.

SP, a. s., odpovedala emailom dňa 7.9.2021, kde priložila opravenú tabuľku č. 1 „Náklady a výnosy stratových pôšt a prevádzkovaných pôšt poskytovateľa polrok 2021 úprava“, a požadované členenie „Ostatných výnosov nepodliehajúcich regulácii“.

E-mailom zo dňa 7.9.2021:

- vysvetliť okolnosti zmeny čísiel nákladových stredísk konkrétne uvedených pôšt,
- doplniť čísla účtov hlavnej knihy k nákladom (stípcom) v zostave Náklady prepravy, príloha 11.

SP, a. s., odpovedala e-mailom dňa 20.9.2021, pričom uviedla vysvetlenie zmeny číslovania niektorých pôšt a doplnila čísla účtov hlavnej knihy k nákladom v Excel prílohe.

E-mailom zo dňa 8.9.2021:

- vysvetlenie zápornej spotreby elektrickej energie u niektorých pôšt a výpočet prenosu spotreby energie na nástupníckych poštách,
- vysvetlenie neobvykle vysokej hrubej mzdy na niektorých poštách podľa údajov prílohy Komerčného scenára č. 8,
- vysvetlenie výpočtu prenesených nákladov – služby bez nájmu v prílohe č. 8 Komerčného scenára.

SP, a. s. odpovedala e-mailom dňa 20.9.2021 s požadovaným vysvetlením.

E-mailom zo dňa 13.9.2021:

- vysvetlenie, prečo na niektorých poštách nie je priehradka s ApoNet-om,
- vysvetliť vysoký počet priehradkových zamestnancov pripadajúcich na 1 priehradku s ApoNet-om u niektorých pôšt,
- vysvetliť okolnosti zmeny spôsobu doručovania na niektorých rajónoch v porovnaní s modelom doručovania pre ČN 2020,
- doplniť údaje o pochôdzke pre konkrétne doručovacie rajóny,
- uviesť, ktorý doručovateľ nahrádza činnosti oblastnej prepravnej siete a pre ktoré doručovacie rajóny.

SP, a. s., zaslala e-mailom dňa 4.10.2021 požadované vysvetlenie s bližšími informáciami v prílohe Excel.

E-mailom zo dňa 14.9.2021:

- popis zmien v doručovaní voči ČN 2020 pre konkrétne doručovacie rajóny.

SP, a. s., zaslala e-mailom dňa 4.10.2021 požadované vysvetlenie s bližšími informáciami v prílohe Excel.

E-mailom zo dňa 20.9.2021:

- uviesť dôvod nárastu pochôdzky s podielom nad 50% pre konkrétne rajóny, popísať zmeny v doručovaní voči ČN 2020,
- vysvetliť pre konkrétne doručovacie rajóny pokles pochôdzky motorovým vozidlom voči ČN 2020,
- rozdeliť km pochôdzky motorovým vozidlom pri určitých rajónoch na časť pripadajúcu na pochôdzku pri doručovaní a časť nahrádzajúcu kurz oblastnej prepravnej siete,
- vysvetlenie k iným odberným miestam a niektorým neprevádzkovaným poštám,
- vysvetlenie k vývozu a zvozu materiálu pri doručovaní.

SP, a. s., zaslala e-mailom dňa 4.10.2021 požadované vysvetlenie s bližšími informáciami v prílohe Excel.

Dňa 27.9.2021 poslal úrad návrh predbežných úprav audítora na zaujatie stanoviska, pričom úpravy týkajúce sa doručovania zostali otvorené vzhľadom na nezodpovedané niektoré doplňujúce otázky.

Dňa 4.10.2021 poslala SP, a. s., stanovisko k predbežným úpravám spolu s doplnením chýbajúcich informácií k doručovaniu. Vo svojom stanovisku požadovala znížiť úpravu nákladov na triedenie v HSS Zvolen v komerčnom scenári o 4 zamestnancov, s výsledným dopadom 39 754 eur; všetky ďalšie úpravy odmietla.

Audítor preskúmal doplnené informácie týkajúce sa doručovania a skonštatoval, že nemajú vplyv na výšku navrhnutých úprav. Zároveň neakceptoval návrh SP, a. s., na zníženie úpravy nákladov na triedenie, nakoľko nie je možné žiadať kompenzáciu nákladov nevyužívanej

starej budovy HSS Zvolen, keď k jej nevyužívaniu nedošlo z regulačných dôvodov. Ostatné úpravy, ktoré namietala SP, a. s., sa vyskytovali aj v predchádzajúcich vyčísleniach čistých nákladov a pretrváva u nich sporné stanovisko.

Úrad akceptoval odporúčania audítora a na základe predložených zistení neakceptoval vyčíslenie sumy predbežných čistých nákladov SP, a. s., v častiach týkajúcich sa výpadku výnosov v komerčnom scenári za poštový platobný styk, za služby pre Poštovú banku, a. s., za listy I. triedy a zapísané zásielky, ďalej vyčíslenie úspory nákladov v triedení, v doručovaní, úspory nákladov správnej réžie a vyčíslenie neefektívne vynaložených nákladov.

Na základe všetkých dostupných údajov, po posúdení komerčného scenára a postupov pri výpočte, ako aj odporúčaní uvedených v záverečnej správe audítora, pristúpil úrad k úprave nesprávnych, resp. nedostatočne zdôvodnených výpočtov a k vyčísleniu predbežných čistých nákladov za prvý polrok 2021.

Súhrn úprav, ktorý zahŕňa údaje o znížení sumy predložených predbežných čistých nákladov je uvedený v nasledovnom prehľade:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	528 953	Nezahrnutie nepresúvaných odpisov do čistých nákladov
2.	- 379 811	Zrušenie úspory nákladov na triedenie v HSS Zvolen
3.	- 1 399 354	Chybný výpočet rozdielu potreby pracovných miest doručovateľov
4.	- 616 518	Úprava miery úspory nákladov v doručovaní z dôvodu prekročenia ustanoveného denného limitu pracovného času
5.	- 665 870	Zníženie úspory osobných nákladov správnej réžie
6.	- 278 175	Úprava neakceptovaného výpadku výnosov za poštový platobný styk
7.	- 410 685	Úprava výpadku výnosov služieb pre Poštovú banku, a. s.
8.	- 114 187	Zvýšenie výpadku výnosov v dôsledku zníženia frekvencie doručovania za listy I. triedy
9.	- 557 289	Zvýšenie výpadku výnosov v Komerčnom scenári v dôsledku zmeny doručovania za zapísané zásielky
10.	- 711 254	Úprava neefektívne vynaložených nákladov
	- 4 604 190	Spolu úpravy predbežných čistých nákladov
	8 062 859	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2021

K bodu 1:

Porovnaním nákladov podaja v štruktúre podľa komerčného scenára a nákladov podaja podľa tabuliek č. 1 a 2 Vyhlášky bolo zistené, že nepresúvané odpisy vo výške 528 953 eur neboli zahrnuté do výpočtu predbežných čistých nákladov. Touto úpravou sa zvyšujú predbežné čisté náklady o túto sumu.

K bodu 2:

Komerčný scenár považujeme v popise úspor dosiahnutých v triedení na HSS Zvolen za nerealistický. Uznaná bola iba úspora osobných nákladov v triedení v rozsahu poklesu výnosov z listov na úrovni 0,8%, t. j. o 46 955 eur. Zvyšná hodnota vyčíslenej úspory podľa komerčného scenára je predmetom úpravy a znamená zníženie predbežných čistých nákladov o 379 811 eur.

K bodu 3:

Rozdiel potreby pracovných miest doručovateľov je vypočítaný ako rozdiel skutočnej potreby (nie normovanej) v základnom scenári a normovanej potreby v komerčnom scenári. Odchýlka skutočnej potreby od normovej potreby pracovných miest v základnom scenári nie je zanedbateľná, preto bolo potrebné rozdiel počítať z porovnateľných hodnôt. Pre vyčíslenie rozdielu bola použitá normovaná potreba pracovných miest pre oba scenáre, čo viedlo k zníženiu predbežných čistých nákladov o 1 399 354 eur.

K bodu 4:

Z podkladov ku Komerčnému scenáru je zrejmé zvýšenie záťaže doručovateľov. V modelovanom doručovaní bolo zistených 510 doručovacích rajónov, kde potreba pracovného miesta presahuje viac než akceptované maximum normovanej potreby, t. j. 9,08 hod. Vyšší pracovný čas je nerealistický, nakoľko ani v súčasnosti nevyužíva poskytovateľ univerzálnej služby vyššie zaťaženie doručovateľov. Preto bola úspora pracovných miest doručovateľov prepočítaná, čo viedlo k nižšej úspore pracovných miest a k zníženiu predbežných čistých nákladov o 616 518 eur.

K bodu 5:

Miera poklesu režijných nákladov je v komerčnom scenári nerealistická. Počet zamestnancov použitý vo výpočte je zjavne chybný, pretože nebol zahrnutý celkový počet všetkých zamestnancov, ale len tých, ktorých sa týka posudzovanie v rámci Komerčného scenára a percento úspory zamestnancov je vyčíslené vyššie. Útvary správnej réžie však poskytujú podporu celej SP, a. s. V rámci výpočtu úspory osobných nákladov správnej réžie bolo potrebné upraviť koeficient úspory a zohľadniť aj ďalšie vplyvy. Úprava úspory režijných nákladov za časť osobné náklady je vo výške 665 870 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 6:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov pre poštový platobný styk pri zúžení poštovej siete o 6,46% podľa vlastného výskumu vplyvu zmeny adresy pošty na početnosti produktov. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN, nakoľko presun pošty na inú adresu znamená dodržanie požiadaviek na kvalitu a nezmenenú dostupnosť pôšt, kým komerčný scenár uvažuje so zrušením jednej tretiny pôšt, čím sa výrazne zhorší dostupnosť pre zákazníka a zmení sa jeho správanie. Úrad uplatnil odborný odhad pre vyčíslenie výpadku výnosov, čím sa výnosy v komerčnom scenári znížia o 278 175 eur a táto úprava zároveň znamená zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 7:

Ide o rovnaký nedostatok ako v predchádzajúcom bode. Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov zo služieb pre PB, a. s., vo výške 4,42 % podľa vlastného výskumu. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN z dôvodov uvedených pri úprave č. 6. Úrad

uplatnil odborný odhad pre vyčíslenie výpadku výnosov, čím sa výnosy v komerčnom scenári znížili o 410 685 eur a o túto sumu sa znížili aj predbežné čisté náklady.

K bodu 8:

Komerčný scenár uvažuje s nulovým výpadkom výnosov listu 1. triedy po znížení frekvencie doručovania vďaka vysokému výnosu z alternatívneho produktu, ktorý by ho nahradil pri jednotkovej cene 6,60 eur. Je to však cena s DPH, teda výnos by bol len 5,50 eur; zároveň sú k expresným zásielkam poskytované zľavy, čo znamená cenu ešte nižšiu. Úpravou jednotkovej ceny vznikol rozdiel vo výške 114 187 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 9:

Komerčný scenár predpokladá len výpadok výnosov zo zúženia siete. V dôsledku zníženia frekvencie doručovania by však nesporne došlo aj k výpadku výnosov pri zapísaných listoch 1. triedy tak, ako sa uvažuje s výpadkom výnosov pri obyčajných listoch 1. triedy. SP, a. s., vo výpočtoch uvažovala s cenou expresnej zásielky 6,60 eur (cena bez DPH je 5,50 eur). Z Výkazu o oddelenej evidencii OdÚč 1-02 však vyplýva, že priemerná jednotková cena je nižšia. Uplatnením reálnej ceny za expresné zásielky bol vyčíslený rozdiel vo výnosoch 557 289 eur, čo predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 10:

Metodika odhadu neefektívne vynaložených nákladov predložená SP, a. s., uvažuje s nulovou mierou neefektívnosti nákladov v r. 2012, čo považuje úrad za neobhájiteľné. Použitím tejto metódy predstavujú neefektívne vynaložené náklady len 1,5% z čistých nákladov. Vzhľadom k tomu bolo percento neefektívnosti stanovené na 10%, v rozmedzí zistenej hodnoty rozsahu neefektívnosti identifikovaného v štúdiu Nera Economic Consulting 3 až 17%. Predbežné čisté náklady boli znížené o sumu 711 254 eur.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených vplyvov úrad upravil sumárne vyčíslené predbežné ČN, vrátane úpravy o neefektívnosť, ako aj údaje o nákladoch a výnosoch SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2021
Výnosy	175 425 252	170 411 913	-
Náklady	172 304 423	158 893 585	-
Výsledok hospodárenia	- 3 120 829	11 518 328	8 397 499
Primeraný zisk	-	-	674 231
Trhové a nehmotné výhody	-	-	- 131 460
Úprava o neefektívnosť	-	-	- 877 411
Čisté náklady	-	-	8 062 859

Predbežné čisté náklady univerzálnej služby za prvý polrok 2021 po zohľadnení trhovej výhody a upravenej hodnoty nákladovej efektívnosti predstavujú sumu **8 062 859 eur**.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o poštových službách, ak z poskytovania univerzálnej služby v kalendárnom roku vzniknú poskytovateľovi univerzálnej služby čisté náklady univerzálnej služby, ktoré predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprímeranú finančnú záťaž, má poskytovateľ univerzálnej služby nárok na ich náhradu z kompenzačného fondu. Neprimeranosť finančnej záťaže posudzuje úrad v konaní o určení predbežných čistých nákladov univerzálnej služby a čistých nákladov univerzálnej služby a za neprímeranú finančnú záťaž sa považuje stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal.

Posudzovanie a určenie neprímeranej finančnej záťaže

Pri posudzovaní neprímeranej finančnej záťaže úrad v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 zákona o poštových službách zisťoval, či nastal stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal. Na účely určenia neprímeranej finančnej záťaže úrad v súlade s § 2 a podľa prílohy č. 1 Vyhlášky „Posudzovanie a určenie neprímeranej finančnej záťaže“ posudzoval:

- a) či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- b) či rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný,
- c) rozsah, v akom čisté náklady ovplyvnili rentabilitu výnosov poskytovateľa,
- d) veľkosť rozdielu medzi rentabilitou výnosov poskytovateľa a ostatných poštových podnikov,
- e) úroveň využívania univerzálnej služby, jej vývoj, výsledok hospodárenia a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa,
- f) pomer medzi čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
- g) trhovú podiel poskytovateľa na trhu univerzálnej služby a zameniteľných poštových služieb.

K bodu a):

Úrad overil súlad údajov komerčného scenára s údajmi vykázanými v účtovných triedach 5 a 6 vo všeobecnom účtovníctve, a to bez zistenia rozdielov. Úrad upravil predbežné čisté náklady o vyššie uvedené úpravy priamych nákladov a o nesprávne vyčíslenú úsporu režijných nákladov. Z nákladov boli správne vylúčené ekonomicky neoprávnené náklady v sume 2 541 636 eur.

K bodu b):

Upravené predbežné čisté náklady za prvý polrok 2021 (bez zohľadnenia nehmotných výhod) sú 8 194 319 eur a nehmotné výhody sú 131 460 eur. Úrad konštatuje, že rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný.

K bodu c):

V prvom polroku 2021 bola vyčíslená celková strata z univerzálnej služby - 8 684 050 eur. Pre hodnotenie rentability výnosov bol zvolený ukazovateľ prevádzkovej rentability, ktorý je považovaný za optimálny na posudzovanie primeranosti dosahovaného zisku.

Z univerzálnej služby bez kompenzácie bola v prvom polroku 2021 dosiahnutá prevádzková strata - 7 833 083 eur. Prevádzková rentabilita univerzálnej služby bez kompenzácie je vo výške - 9,26 %, po kompenzácii bude - 0,4 %. Vyčíslený dopad naznačuje, že predbežné čisté náklady za prvý polrok rok 2021 predstavujú zjavnú záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

Produkty mimo univerzálnej služby sú aj bez kompenzácie ziskové na úrovni prevádzkovej marže 6,3 %. SP, a. s., bez kompenzácie dosiahla za polrok 2021 prevádzkovú stratu - 2 616 644 eur a jej prevádzková rentabilita je - 1,5 %. Z uvedeného vyplýva, že čisté náklady znižujú rentabilitu výnosov SP, a. s., a znamenajú pre poskytovateľa univerzálnej služby záťaž.

K bodu d):

Poštový podnik poskytujúci zameniteľné poštové služby dosiahol v prvom polroku 2021 z poskytovania poštových služieb rentabilitu výnosov 8,46 %.

K bodu e):

Úrad posudzoval využívanie univerzálnej služby na poštách, ktoré je SP, a. s., povinná prevádzkovať podľa Požiadaviek na kvalitu univerzálnej služby a ktorých náklady podacej časti boli zahrnuté do výpočtu čistých nákladov. Tieto pošty sú prevádzkované z titulu zabezpečenia univerzálnej služby, avšak objemy poskytovaných produktov univerzálnej služby sú na väčšine pôšt nižšie ako objemy ostatných komerčných služieb, t. j. výnosy z univerzálnej služby nepokrývajú fixné náklady týchto pôšt. Objem najdôležitejšieho produktu univerzálnej služby (obyčajný list 1. a 2. triedy) za predchádzajúce obdobie 3 rokov každoročne klesá. Tento pokles produkcie má významný vplyv na dosahované výnosy, výsledok hospodárenia a na celkovú hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu f):

Pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom z univerzálnej služby za prvý polrok 2021 je 9,54 % a pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom SP, a. s., je 4,6 %, čo úrad hodnotí ako jestvujúcu záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu g):

Podiel poskytovateľa univerzálnej služby na trhu univerzálnej služby a zameniteľných služieb je 99,88 % a podniku, ktorý poskytuje zameniteľné poštové služby je 0,12 %.

Úroveň využívania poštových služieb a najmä univerzálnej služby, je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré majú do budúcnosti dopad na náklady SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby a to tým, že pri trvalom poklese objemu zásielok dochádza k znižovaniu výnosov z univerzálnej služby, pričom fixné náklady nie je možné znižovať rovnakým tempom. Táto skutočnosť je jedným z potenciálnych faktorov, ktoré zvyšujú úroveň neprímeranej finančnej záťaže pre SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby.

Úrad vyhodnotil uvedené ukazovatele, postavenie SP, a. s., ako aj poštových podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby, ktoré prispievajú do kompenzačného fondu a pristúpil k určaniu neprímeranej finančnej záťaže. Úrad považuje za opodstatnené, že časť z čistých nákladov bude znášať aj poskytovateľ univerzálnej služby. Za primeranú záťaž považuje 1 % z celkových nákladov SP, a. s.

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách sa predbežné čisté náklady univerzálnej služby určujú za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie. Úrad na základe predpokladaných čistých nákladov 1. polroku 2021 vyčíslił predbežné čisté náklady za rok 2021.

Výsledné určenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2021 je uvedené v nasledovnom prehľade:

Suma v eurách:

Posudzované obdobie	1. polrok 2021	rok 2021
Predbežné čisté náklady univerzálnej služby	8 062 859	16 125 718
1 % z celkových nákladov SP, a. s.	1 723 044	3 446 088
Neprimeraná finančná záťaž	6 339 815	12 679 630

Na základe uvedených údajov, po posúdení predložených podkladov, ich kontrole a overení, ako aj po posúdení dostupných údajov predložených poskytovateľom univerzálnej služby a informácií a poznatkov získaných v rámci svojej činnosti, úrad pristúpil podľa § 57 ods. 3 a ods. 4 zákona o poštových službách k určeniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2021 v sume **12 679 630** eur a tieto zverejňuje v zmysle zákonných ustanovení vo Vestníku úradu.

V Žiline, dňa 25. novembra 2021

.....
JUDr. Zuzana Isteníková
riaditeľka odboru
regulácie poštových služieb